

Де у Рівному знайшли золото

Золотів — колишнє передмістя Рівного, а нині повноправна його частина. Сюди легко доїхати з центру міста маршрутками № 35, 43 та 44. Золотів — по-своєму унікальний: в Україні немає більше населених пунктів із такою назвою!

Легенда розповідає, що в сиву давнину тут оселився був майстер-золоті руки. І це було не просто порівняння — чоловік мав хист до золотарства, майстерно реставрував ікони. Ось і прозвали його Золотій, і село, що розбудувалось довкола — Золотівом, за ім'ям одного з перших поселенців.

Окрасою Золотієва є дерев'яна церква Покрови Пресвятої Богородиці, збудована тут на кошти поміщика Лук'яна Дворжанського в 1855 році.

Серед відомих вихідців із Золотієва у минулому — письменник, літературний критик, історик, представник "української школи" у польсько-мовній літературі Міхал Грабовський (на фото). Він народився у Золотієві в 1804 році в сім'ї майора російських військ, шляхтича Антонія Грабовського та його дружини Терези. У гостях в Грабовського одного разу побував Тарас Шевченко, неодноразово відвідував його Пантелеймон Куліш. Щоправда, прийжджали вони вже не до Золотієва — Грабовський чверть століття прожив у своєму маєтку в Олександрівці (нині райцентр на Кіровоградщині).

За свідченням старожила Рівного Олександра КАРКІЧА, які наводить 7d.lv.ua, на горбу вулиці Олександринської жили заможні люди — переважно чехи, словаки, які мали свої олійниці та млин.

На місці нинішнього магазину до 1943 року стояла двоповерхова сушарка, а там, де нині бібліотека, розмішувалась млинзавод.

— Розбудова села почалась десь у 1963 році, коли колгосп почав видавати людям земельні наділи, — розповіла суспільно-політичному

журналу "Україна" інша старожилка Золотієва, пані Катерина. — Перші хати з'явилися з лівого боку вулиці Олександринської. Інший, правий бік, почали забудовувати десь у 70-х роках. На місці нинішніх вулиць Золотівської та Загородньої росли садки, квітнував мальовничий

луг, який ми називали "днина". Там була криниця і сажові копанки, до яких ввечері після роботи ходили купатися. Влітку тепло, з колгоспу люди прийдуть, брудні, в пилюці і йдуть на "сажовку" купатися при місячному світлі. Вдень на днині ми пасли корови. Нині там са-

дять городи. Земля Золотієва простягалась аж до сучасного району Ювілейний. Митуди корови теж ганяли на пасовище. Худоби мали багато, в кожній хаті тримали по одній-дві голови. Сучасна вулиця Біла теж належала до Золотієва. У нас на неї казали хутір. Питали: "Звідки ти йдеш?" — "З хутора". До речі, на місці теперішнього комбінату хлібопродуктів стояв млин. Довгий час у селі не було асфальту. На вулиці Олександринській аж до 80-х років лежала бруківка. А в глибині села було ще гірше. Така багнюка, що ні пройти ні проїхати. Тому люди і селилися ближче до вулиці Олександринської, яку заасфальтували на початку 80-х. Зате сьогодні ті, хто таки залишився в глибинці села, виграли, бо живуть поблизу луку та річки.

Трішки заглибимось у більш давню історію Золотієва...

"Здавня надтрактовий Золотів як власність Костянтина Острозького був у віданні Дорогобузького замку, — розповідає у книзі "Рівне та околиці Рівного" відомий краєзнавець, художник та дослідник української міфології Вале-

рій ВОЙТОВИЧ. — Акт 1511 року при реєстрації майнових повинностей відносить "Золотієва" до володінь Іллі Острозького. У 1577 році від "Золотієва" платили за 7 "димів". Тоді село вносило данину за ставки, лани, городи, борти. Два роки опісля документується свідчення про нові виміри "золотієвських угодий", використаних для випуску й сінокосів. З 1583 року "имение Золотієва" переходить у володіння Степаня. Відтоді багато земель у напрямку Олександринської стають предметом торгів, перерозподілу. Під кінець XVI ст. "Золотієва" передають у зону міста Рівне. На той час "золотієвці" давали замкові, крім іншої натури, ще 40 "гарців" меду щорічно. Крім того, "золотієвцев" брали на шальваркові роботи для збирання урожаю зернових. У Золотієві діяв фільварок, про який згадує акт 1603 року. Він належав Олександру Острозькому, який мав тут своїх посесорів. Під час Визвольної війни (1651) "Золотієв" сформував свій оборонний загін, який діяв також в різних околицях Рівного".

На початку XIX століття село мало 45 дворів та 317 мешканців. За переписом майна 1911 року, Золотів мав гуральню, крамничку, пункт скуповування ганчир'я, шкур. Тутешня гуральня випускала 30 305 відер продукції на рік. Жителів тоді тут було 570. Пізніше згадується одноклас-

го в 1855 році.

Серед відомих вихідців із Золотієва у минулому — письменник, літературний критик, історик, представник "української школи" у польськомовній літературі Міхал Грабовський (на фото). Він народився у Золотієві в 1804 році в сім'ї майора російських військ, шляхтича Антонія Грабовського та його дружини Терези. У гостях в Грабовського одного разу побував Тарас Шевченко, неодноразово відвідував його Пантелеймон Куліш. Щоправда, приїжджали вони вже не до Золотієва — Грабовський чверть століття прожив у своєму маєтку в Олександрівці (нині райцентр на Кіровоградщині).

За свідченням старожила Рівного Олександра КАРКІЧА, які наводить 7d.tv.ua, на горбу вулиці Олексинської жили заможні люди — переважно чехи, словаки, які мали свої олійниці та млин.

На місці нинішнього магазину до 1943 року стояла двоповерхова сушарка, а там, де нині бібліотека, розміщувалася млинзавод.

— Розбудова села почалася десь у 1963 році, коли колгосп почав видавати людям земельні наділи, — розповіла суспільно-політичному

журналу "Україна" інша старожилка Золотієва, пані Катерина. — Перші хати з'явилися з лівого боку вулиці Олексинської. Інший, правий бік, почали забудовувати десь у 70-х роках. На місці нинішніх вулиць Золотієвської та Загородньої росли садки, квітував мальовничий

дять городи. Земля Золотієва простягалась аж до сучасного району Ювілейний. Митуди корови теж ганяли на пасовище. Худоби мали багато, в кожній хаті тримали по одній-дві голови. Сучасна вулиця Біла теж належала до Золотієва. У нас на неї казали хутір. Питали: "Звідки ти йдеш?" — "З хутора". До речі, на місці теперішнього комбінату хлібопродуктів стояв млин. Довгий час у селі не було асфальту. На вулиці Олексинській аж до 80-х років лежала бруківка. А в глибині села було ще гірше. Така багнюка, що ні пройти ні проїхати. Тому люди і селилися ближче до вулиці Олексинської, яку заасфальтували на початку 80-х. Зате сьогодні ті, хто таки залишився в глибині села, виграла, бо живуть поблизу луку та річки.

Трішки заглибимось у більш давню історію Золотієва...

"Здавна надтрактовий Золотієв як власність Костянтина Острозького був у віданні Дорогобузького замку, — розповідає у книзі "Рівне та околиці Рівного" відомий краєзнавець, художник та дослідник української міфології Вале-

рій ВОЙТОВИЧ. — *Акт 1511 року при рест-рації майнових повинностей відносить "Золотієв" до володінь Іллі Острозького. У 1577 році від "Золотієва" платили за 7 "димів". Тоді село вносило данину за ставки, лани, городи, борти. Два роки опісля документується свідчення про нові виміри "золотієвських угодий", використаних для випасу й сінокосів. З 1583 року "имение Золотієв" переходить у володіння Степана. Відтоді багато земель у напрямку Олексина стають предметом торгів, перерозподілу. Під кінець XVI ст. "Золотієв" передають у зону міста Рівне. На той час "золотієвці" давали замкові, крім іншої натури, ще 40 "гарців" меду щорічно. Крім того, "золотієвцев" брали на шальваркові роботи для збирання урожаю зернових. У Золотієві діяв фільварок, про який згадує акт 1603 року. Він належав Олександрю Острозькому, який мав тут своїх посесорів. Під час Визвольної війни (1651) "Золотієв" сформував свій оборонний загін, який діяв також в різних околицях Рівного".*

На початку XIX століття село мало 45 дворів та 317 мешканців. За переписом майна 1911 року, Золотієв мав гуральню, крамничку, пункт скуповування ганчір'я, шкур. Тутешня гуральня випускала 30 305 відер продукції на рік. Жителів тоді тут було 570. Пізніше згадується однокласна школа й малі громадські ділові осередки.

...Три роки тому дістатися Золотієва стало зручніше — на вулиці князя Володимира у Рівному капітально відремонтували міст, який веде до цього мальовничого куточку Рівного.

Нині в Золотієві дві головні вулиці — Олексинська та Золотієвська. Олексинська веде до села Великий Олексин, названого так на честь його засновника Олексі. Чоловік, за переказами, очолював загін охорони, за що йому виділили тут землю. Нездарма ж, у перекладі з грецької, Олекса, Олексій — це "захисник". А з вулицею Золотієвською вийшло складніше — колись таку назву мала зовсім інша вулиця Рівного, нинішня Пирогова, що відразу за залізничним переїздом.

